

DRUGI DEO

1.

Poviše grada, u vodi reke, blizu obale leži olupina jednog parobroda potopljenog u ratu. Iz razvaljene gvožduri je – ispod još broda, da se ne imenuje kao ništa drugo! iznad reke i odmaknutog sivozelenog njene obale vapi, ukoso u vazduhu stojeći, dugi crni fišek dimovoda: kao poslednji, zaostao pisak sirene, ali nem. Ispod sad leži, pri niskom vodostaju, sve delom već na suvom i tone u zemlju, usled težine koju više ne podiže i ne nosi voda. Od nekada riblje glatkog brodskog trupa nedostaje deo: upravo iza sanduka s pogonskim točkom provalio je razor. Ali sprema kljun seče uzvodno i čak leži u vodi: posle vapijućeg dimovoda onaj deo olupine koji je još ponajviše sačuvao oblik aktivnosti.

2.

Dolazio sam tamo često one jeseni. Posmatrao sam olupinu broda, detaljno i dugo. Čudilo me je naposletku što se nikoja deca, pre svega dečaci – koji su se ovde na obali reke motali na sve strane – ne igraju na olupini: to bi ipak moralo biti privlačno. Iz razumnih razloga to je verovatno strogo zabranila policija; jer ako bi između iskidanih brodskih nadgradnji neki takav švrca upao u

utrobu i propao kroz proseke rascepanog brodskog trupa – u njemu je bučalo i vrtložilo se – ne bi ga se lako odonud ponovo izvadilo. Deca su se igrala na keju. Curice su galamile gotovo više nego dečaci. Njihovi glasovi zvučali su donekle starije, odraslije, ženskim glasovima dabome mnogo sličnije nego što su to glasovi dečaka, kojima tek predstoji mutiranje, organu mladića. Kod devojčica se pak čuo pokoji diskant koji se uopšte ne može čuti drugačije i kod odraslih ženskih osoba. „Dobar dan, gospodine doktore.“ To je bio jedan takav glas. Uostalom ta tu više i nije bila tako mala, verovatno je već imala devet ili deset godina.

3.

Moram priznati da me je glas te devojčice na neki način rasrdio, podigao mi gard, razjario me. „Odakle ti mene poznaješ?“, upitah, ne bez oštine, dok sam joj se obraćao, budno je motreći. Igra je prekinuta. Njene drugarice su me pažljivo posmatrale. Sad se do same srži prepadoh od izraza lica one koja me je bila oslovila: s nakrivljenom njuškicom, njuškicom jedne ubave, glupe ali prefrigane osobe koja se ovde takoreći muva kao školarica: dakle nešto živo negustiozno. Lišće je bilo oštro i fino izvajano. „Moji roditelji žive u kući gde je vinski podrum“, reče i navede ime gazde lokala. Tek se sad uopšte u meni uspostavila veza prema dela grada gde sam bio kod kuće; jedan sat vožnje tramvajem udaljen odavde.

„I šta radiš ovde?“, upitah, strogim tonom. Čudio sam se krupnoći njenih očiju i dužini trepavica; beše to, pažljivo posmatrano, izvanredno lepo dete. „Idem sam' ođe u školu a i stanujem tu napolju kod tetke.“ „A zašto ne kod majke?“, upitah. Istovremeno s njuškicom ona iskrivi ceo torzo. Sve devojčice se zasmējaše i otprašiše odatle.

4.

Ostadoh sam kod olupine broda. Popodne, još neodmaklo podaleko, ispunjavalo je sve nekom neutralnom tišinom; beše začudo neko slično raspoloženje, u potki takoreći, kao kad se u školi stupi u praznu gimnastičku salu, iz ma kojeg razloga, možda jer se tamo zaboravila maramica. Ležala je tamo. Pored švedskih lestava. Ali ovde je reka, neprestano se talasajući, dolazila iza brda levo, ispod praznog neba. Osetih bol, nemoguće da se kaže zbog čega, nemoguće da se kaže nad čim: seta me je ujela kao otrov.

5.

Digoh pogled – i sad iznad vodenih masa videh kako tamo daleko stoji kao neka zlatno-zelena bašta puna radosti nedavno minulog leta, tamo daleko iznad gora, s one strane sedla koje s dva tunela savladava železnička pruga koja vodi ka zapadu. Mesto iza zove se Eichgra-

ben. Posle drugog tunela pruga se penje, drugi takt ulazi u točkove, udara i ječi, šuma ječi od voza, naglo prekine, jer sad se voz slobodno pusti preko vijadukta, posle koga ubrzo, pre male stanice, zaškripe kočnice.

6.

Zelenilo je valovito, toplo i penušavo, veranda visoko, šume mnogo dalje nego što oko i sa tog povoljnog položaja može domašiti; zatim je tamo bio još jedan, niži položaj: što se mene tiče, stanovao sam u jednoj baštenskoj kući u dolji kraj potoka, u visokoj travi, koja je pripadala vili gore. Probudio sam se rano, pošto su zidovi većinom bili od stakla. Ptice su cvrkutale. Skočio sam iz kreveta, neobučen izašao napolje na jutarnje sunce kroz mokru livadu. Ovde međutim, baš kraj same reke, kraj olupine, beše bila ta devojčica, upravo sad. Klonu mi glava, čuh ponovo šuštanje u utrobi broda. Tu je nešto išlo za mnom, vukao sam za sobom neki konac, on mi se pleo oko stopala. Zurio sam u raskomadani sanduk pogonskog točka parobroda, kao da bih iz tih ostataka mogao pročitati stanje stvari u potki moga bića.